

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31.10.2016, sp. zn. 3 To 660/2016, ECLI:CZ:KSCB:2016:3.TO.660.2016.1

Číslo: 25/2019

Právní věta: V řízení o trestném činu spočívajícím ve vzájemném fyzickém napadení dvou či více osob (např. trestné činy ublížení na zdraví podle § 146 tr. zákoníku či výtržnictví podle § 358 tr. zákoníku), přičemž každá z nich má v tomto řízení procesní postavení obviněného, s ohledem na ustanovení § 44 odst. 1 tr. ř. nemůže žádná z těchto osob vykonávat oprávnění poškozeného. To však nevylučuje, aby nárok na náhradu škody vzniklé v souvislosti se zraněním některého z obviněných uplatnila zdravotní pojišťovna, jejímž je některý z obviněných pojištěncem. Spoluobviněným ve smyslu § 44 odst. 1 tr. ř. se rozumí pouze ta osoba, která je ve společném řízení stíhána jako obviněný spolu s jiným obviněným, který jí měl způsobit škodu či nemajetkovou újmu. Zdravotní pojišťovna, která uhradila zdravotnickým zařízením náklady léčení některého z obviněných, takové postavení nemá. Nárok zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na hrazené zdravotní služby je přímým a samostatným nárokem vyplývajícím z ustanovení § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, nikoli nárokem odvozeným, který by na zdravotní pojišťovnu přecházel z nároku osoby, jež zranění utrpěla.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 31.10.2016

Spisová značka: 3 To 660/2016

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: § 44 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích k odvolání poškozené O. Z. pojišťovny proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 5. 2016, č. j. 31 T 49/2016-115, doplnil napadený rozsudek podle § 259 odst. 2, 3 tr. ř. o výrok podle § 228 odst. 1 tr. ř., jímž obžalovanému T. J. uložil povinnost zaplatit poškozené O. Z. pojišťovně na náhradě škody částku 4 749 Kč.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud v Českých Budějovicích napadeným rozsudkem uznal obžalovaného T. J. vinným přečiny výtržnictví podle § 358 odst. 1 tr. zákoníku a ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku, kterých se dopustil v podstatě tak, že dne 28. 5. 2015 v době kolem 03:50 hod. v ulici XY v prostorách baru P. v XY na místě veřejnosti přístupném před více přítomnými osobami po předchozí slovní rozepři a pod vlivem alkoholických nápojů fyzicky, a to úderem pěstí na levé oko, napadl J. M., následně obžalovaný odešel před bar, kam ho zhruba za pět až deset minut následoval poškozený J. M., přičemž mezi nimi došlo ke slovnímu konfliktu, načež obžalovaný udeřil nejméně jednou ranou pěstí do brady poškozeného J. M., který upadl na zem a tam jej obžalovaný dále udeřil skleněnou pivní lahví do hlavy, čímž mu způsobil tržnou ránu na čele délky 6 cm a otřes mozku a po ošetření na Traumatologické ambulanci Nemocnice v Č. B., byl zde hospitalizován od 28. 5. 2015 do 29. 5. 2015, přičemž zranění vyžadovalo předpokládanou dobu léčení 2 týdny.

2. Za to byl odsouzen podle § 146 odst. 1 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v délce 8 (osm) měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 2 (dva) roky.

II. Odvolání

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonné lhůtě odvolání poškozená O. Z. pojišťovna. Domáhá se toho, aby krajský soud v odvolacím řízení doplnil napadený rozsudek o výrok o povinnosti obžalovaného T. J. k náhradě škody, konkrétně aby mu uložil povinnost zaplatit odvolatelce částku 4 749 Kč. V odůvodnění opravného prostředku se uvádí, že nárok na náhradu škody poškozená uplatnila řádně a včas, když se k trestnímu řízení připojila s nárokem na náhradu nákladů hrazených služeb za léčení poškozeného J. M. v celkové výši 4 749 Kč. Stalo se tak podáním ze dne 19. 10. 2015, který byl adresován příslušnému policejnímu orgánu. Přílohou podání byl mimo jiné posudek revizního lékaře potvrzující, že vypočtené náklady souvisejí s léčením pojištěnce J. M. (poškozeného), který byl fyzicky napaden obžalovaným T. J.

III. Důvodnost odvolání

4. Podle § 254 odst. 1 tr. ř., nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. ř., přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání. Podle § 254 odst. 2 tr. ř., mají-li však vytýkané vady svůj původ v jiném výroku než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.

5. Ve smyslu citovaných zákonných ustanovení krajský soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného výroku rozsudku (resp. důvod jeho absence), stejně tak i správnost postupu řízení, které jeho vyhlášení předcházelo, to vše zejména z hlediska vytýkaných vad. Dospěl přitom k závěru, že odvolání poškozené je důvodné.

6. Z obsahu spisu vyplývá, že poškozená pojišťovna v tomto řízení skutečně uplatnila nárok na náhradu škody řádně a včas, a to konkrétně podáním založeným na č.l. 48 a násl. spisu (doručeno policejnímu orgánu dne 23. 10. 2015). Nárok byl dostatečně doložen podrobným rozpisem nákladů na služby hrazené pojišťovnou a zprávou revizního lékaře. Z těchto dokladů jasně vyplývá celková výše nákladů vynaložených pojišťovnou na léčení poškozeného J. M. (pojištěnce odvolatelky), jakož i příčinná souvislost mezi jeho zraněními a projednávaným trestným činem obžalovaného T. J.

Poškozená požadovala proti obžalovanému přiznat částku 4 749 Kč. Ze zmíněných dokladů se podává, že za léčení poškozeného J. M. fakticky uhradila Nemocnici v Č. B., Zdravotnické záchranné službě J. k. a MUDr. M. K. celkem částku 4 749,61 Kč. Za situace, kdy byla bez pochybností prokázána vina obžalovaného, byla prokázána i výše vzniklé škody na straně pojišťovny (nákladů na hrazené služby související s léčením poškozeného J. M.) a v neposlední řadě i příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaného a touto škodou, měl okresní soud v odsuzujícím rozsudku obžalovaného zavázat podle § 228 odst. 1 tr. ř., aby poškozené požadovanou částku v plné výši 4 749 Kč uhradil.

7. Není pochyb, že obžalovaný T. J. za škodu odpovídá, neboť ji způsobil vlastní úmyslnou trestnou činností. Podle § 2960 o. z. škůdce nahradí též účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného, s péčí o jeho osobu nebo jeho domácnost tomu, kdo je vynaložil. Podle § 55 odst. 1 zák. č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, má příslušná zdravotní pojišťovna vůči třetí osobě právo na náhradu těch nákladů na hrazené služby, které vynaložila v důsledku zaviněného protiprávního jednání této třetí osoby vůči pojištěnci. S ohledem na tato zákonná ustanovení a výše uvedené skutečnosti krajský soud k odvolání poškozené doplnil napadený rozsudek výrokem o povinnosti obžalovaného k náhradě škody.

8. Okresní soud zjevně pochybil, pokud s poškozenou pojišťovnou nejednal jako s účastníkem řízení (s poškozeným) – nedoručil jí obžalobu ani vyrozumění o termínu hlavního líčení, nakonec ani rozsudek (ten byl doručen až s velkým časovým odstupem na základě zvláštní žádosti poškozené). Přes tyto nedostatky však okresní soud správně na začátku prvního hlavního líčení dne 4. 5. 2016 za nepřítomnou poškozenou pojišťovnu podle § 206 odst. 2 tr. ř. přečetl jí uplatněný nárok na náhradu škody.

9. Poté však konstatoval, že „nárok na náhradu škody není k hlavnímu líčení připuštěn, neboť se jedná o poškození spoluobžalovaného J. M.“. Toto prosté (a navíc nesprávné) konstatování samozřejmě nemá pro dané řízení žádný podstatný význam. Okresní soud formálně nerozhodl usnesením podle § 206 odst. 3, resp. 4 tr. ř., že poškozená pojišťovna nemůže v tomto řízení uplatňovat nárok na náhradu škody vůči obžalovanému T. J., resp. že ji vůbec nepřipouští jako poškozeného k hlavnímu líčení. V rozsudku se tedy měl s uplatněným nárokem na náhradu škody vypořádat, což se nestalo. Výše zmíněným postupem na začátku hlavního líčení chtěl okresní soud zřejmě vyjádřit názor, že s ohledem na ustanovení § 44 odst. 1 tr. ř. nemůže v tomto trestním řízení vykonávat práva poškozeného J. M. (který byl v té době trestně stíhán jako spoluobžalovaný), a tudíž je nemůže vykonávat ani pojišťovna (jedná-li se o náklady léčení poškozeného J. M.).

10. Takový výklad je ovšem nesprávný. Nárok zdravotní pojišťovny na náhradu vynaložených nákladů na hrazené služby je přímým nárokem vyplývajícím ze shora citovaného ustanovení § 55 odst. 1 zák. č. 47/1997Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nejedná se o nárok, který by na pojišťovnu přešel z nároku spoluobžalovaného J. M., tedy o nárok odvozený. Dále pak je třeba upozornit, že základním smyslem § 44 odst. 1 tr. ř. je zamezit situacím, aby v jednom trestním řízení určitá osoba vystupovala zároveň ve dvou prakticky protichůdných postaveních – jako obžalovaný a zároveň i jako poškozený. V nyní řešené věci však nárok na náhradu škody nebyl uplatněn spoluobžalovaným J. M., nýbrž třetím subjektem – zdravotní pojišťovnou, která v tomto řízení jako obžalovaný stíhána nebyla a není. Ostatně i za situace, že by řízení proti jednomu z obžalovaných bylo vyloučeno ze společného řízení a oba pak byli stíháni za vzájemné napadení odděleně ve dvou samostatných trestních řízeních, ustanovení § 44 odst. 1 tr. ř. by již nebránilo tomu, aby každý z nich v jednom z uvedených řízení vystupoval jako obžalovaný a ve druhém jako poškozený, včetně plného výkonu práv s tím souvisejících. Spoluobviněným ve smyslu § 44 odst. 1 tr. ř. se rozumí pouze osoba, která je ve věci (ve společném řízení) stíhána jako obviněný spolu s dalším obviněným, který jí měl způsobit škodu, resp. nemajetkovou újmu. V řešené věci měli takové vzájemné postavení pouze obžalovaní T. J. a J. M., nikoli poškozená pojišťovna. Není a nebyl zde proto žádný důvod, proč by pojišťovna nemohla v tomto řízení vystupovat v pozici

poškozeného a mimo jiné i uplatnit nárok na náhradu škody proti obžalovanému T. J.

11. Ze všech shora uvedených důvodů shledal krajský soud odvolání poškozené jako plně důvodné, vyhověl mu a napadený rozsudek doplnil o požadovaný výrok o povinnosti obžalovaného T. J. k náhradě škody.